

УДК 351:347.77/.78]:339-028.27
DOI <https://doi.org/10.32782/2523-4269-2026-94-42-47>

Зінич Любомир Васильович,

кандидат юридичних наук, доцент,
докторант кафедри конституційного, міжнародного та адміністративного права
(Карпатський національний університет імені Василя Стефаника,
м. Івано-Франківськ)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2562-1036>

Петровська Ірина Ігорівна,

кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри конституційного, міжнародного та адміністративного права
(Карпатський національний університет імені Василя Стефаника,
м. Івано-Франківськ)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8025-9340>

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В ЕЛЕКТРОННІЙ ТОРГІВЛІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

У статті здійснено комплексний аналіз сучасного стану та основних тенденцій адміністративно-правового захисту прав інтелектуальної власності у сфері електронної торгівлі.

У результаті дослідження встановлено, що основними викликами електронної торгівлі є законодавчі та інституційні, зокрема відсутність доказових стандартів і адміністративної відповідальності інтернет-магазинів та інші.

Авторами наголошено, що адміністратори електронних торгових майданчиків повинні трансформуватися від пасивних спостерігачів до активних учасників протидії порушенням прав інтелектуальної власності.

Ключові слова: права інтелектуальної власності, електронна торгівля, контрафакт, адміністративна відповідальність, електронні торгові майданчики, контрафакт.

Постановка проблеми. Активний розвиток електронної торгівлі як в Україні, так і в світі не рідко супроводжується порушенням прав інтелектуальної власності в цифровому середовищі. Дані Національного офісу інтелектуальної власності та інновацій підтверджують зростання масштабів піратства в Україні безпосередньо пов'язане з онлайн-торгівлею [1]. Оскільки інтернет-магазини стали чи не основними торговими майданчиками для збуту контрафактної продукції, чинні адміністративно-правові механізми показують свою недостатню ефективність.

Міжнародний досвід свідчить про розв'язання цієї проблеми відбувалося різноманітними засобами, зокрема від запровадження адміністративних процедур, механізмів досудового вирішення спорів до використання спеціалізованих цифрових інструментів. При цьому складність правовідносин у цій сфері вказує на комплексний характер цієї проблеми, оновлення потребує не лише адміністративне законодавство, але й цивільне, інформаційне та інші галузі.

Враховуючи всі зазначені аспекти, дослідження адміністративно-правових засобів захисту прав інтелектуальної власності в електронній торгівлі є важливими та актуальними.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема правового регулювання електронної торгівлі останніми роками доволі активно досліджується як вітчизняними, так і зарубіжними вченими, оскільки ця тема перебуває на перехресті цивільного, адміністративного та інших галузей права. Цій проблемі присвячено праці таких науковців: В. В. Берч, Р. Бундз, В. В. Волинець, Л. В. Головій, В. В. Гомонай, Ю. В. Янчук та інші.

Розглядаючи адміністративно-правовий аспект захисту прав інтелектуальної власності в електронній торгівлі, наукових праць, присвячених цій темі, є значно менше. Частково цю проблему розглядали такі науковці: С. Позняков, Н. П. Капітаненко, О. М. Резнік, І. А. Черниш та інші.

З поширенням діяльності електронних торговельних майданчиків і численними фактами порушень прав інтелектуальної власності зростає необхідність дослідження цієї тематики.

Метою статті є встановлення проблемних питань адміністративно-правового регулювання електронної торгівлі для захисту прав інтелектуальної власності та виявлення перспективних шляхів удосконалення законодавства України.

Виклад основного матеріалу. Абсолютно очевидний факт, що торгівля за останні роки є чи не основним об'єктом адміністративно-правового регулювання. Тенденція переходу торгівлі у цифрове середовище тільки зміщує фокус законодавця на інші способи взаємодії покупця та продавця і порядку розрахунків. Головна ідея переорієнтації на цифрове середовище – це економічні і соціальні чинники легкості здійснення торгівлі. Одночасно зазначені процеси звертають увагу на дотримання прав інтелектуальної власності. Характерно, що оцінити реальні масштаби порушень прав інтелектуальної власності майже неможливо, оскільки точної офіційної інформації немає, але припускаємо, що ця ситуація набуває загрозливих розмірів [1].

Для прикладу, в Індії 14 грудня 2025 року поліція Делі виявила велику партію смартфонів Samsung різних моделей, виготовлених як контрафакт [2].

Варто зазначити, що це один із небагатьох випадків, коли щодо України ситуація також критична. Відсутність великої кількості фактів в Україні пов'язана не стільки з відсутністю випадків, скільки зі складністю виявлення через особливості цифрового середовища.

На початкових етапах, коли цифрове середовище сприймалося як простір для вільного обміну інформацією, правові норми були орієнтовані на традиційні суспільні відносини. Проте з ростом економічного значення цифрових платформ з'явилася необхідність у єдиних правилах. Це призвело до розвитку законодавства, що регулює електронну торгівлю. У науковій сфері електронна торгівля найбільше стала об'єктом досліджень саме цивілістів щодо правових аспектів договорів, які укладаються, електронних правочинів тощо [3].

І тільки згодом, утвердившись у суспільних відносинах, електронна торгівля стала привертати увагу як середовище порушення прав інтелектуальної власності. Виходячи із фактів, які були названі, варто усвідомити масштабність цієї проблеми і необхідність використання адміністративно-правових засобів захисту прав.

В Україні вперше прийняли закон про електронну комерцію [4] у 2015 році до цього часу електронна торгівля регулювалася Цивільним кодексом України [5] та законом про електронні документи та електронний документообіг [6].

Під електронною торгівлею в цьому законі розуміється господарська діяльність у сфері електронної купівлі-продажу, реалізації товарів дистанційними способами покупцю шляхом вчинення електронних правочинів із використанням інформаційно-комунікаційних систем.

Здебільшого науковці позитивно оцінюють законодавче закріплення поняття «електронна торгівля», адже необхідність цього визначення обґрунтовувалася вже давно. На жаль, у Законі «Про електронну комерцію» жодним чином не згадується про захист прав інтелектуальної власності в електронній торгівлі, як і про адміністративно-правові засоби. Переходячи до аналізу сутності адміністративно-правового регулювання у сфері інтелектуальної власності, слушно вбачається думка Н. П. Капітаненко, яка вважає, що сутність адміністративно-правового регулювання у сфері реалізації права інтелектуальної власності полягає в послідовному результативному нормативно-організаційному використанні сукупності адміністративно-правових засобів для забезпечення впорядкування реалізації та захисту прав учасників правовідносин [7, с. 75].

Т. В. Ярошевська, досліджуючи адміністративно-правове забезпечення прав промислової власності, стверджує, що це комплексна діяльність органів публічної

адміністрації, яка визначається законодавством і спрямована на створення, реалізацію та забезпечення умов для ефективного функціонування системи патентної діяльності [8, с. 200].

Розглядаючи інтелектуальну власність як об'єкт адміністративно-правового регулювання, П. Ю. Шпенова зазначає: інтелектуальна власність є об'єктом адміністративно-правового регулювання, яке здійснюється на підставі адміністративно-правових норм з метою впорядкування реалізації та захисту прав та законних інтересів суб'єктів правовідносин у сфері інтелектуальної власності [9, с. 106–107].

Таким чином, наукові бачення Н. П. Капітаненко, Т. В. Ярошевської та П. Ю. Шпинової розкривають різні аспекти сутності адміністративно-правового регулювання у сфері інтелектуальної власності, що в цілому є основою для захисту прав інтелектуальної власності в електронній торгівлі.

Важливим є і той факт, що вироблення адміністративно-правових засобів повинне відбуватися з урахуванням виду інтелектуальної власності, який найчастіше порушується.

Останніми роками в Україні фіксуються значні обсяги виробництва й реалізації контрафактної тютюнової продукції. За даними компанії в галузі маркетингових даних та аналітики «Kantar», у квітні 2025 року обсяги ринку нелегальної тютюнової продукції продовжили зростати й сягнули 16,2 %. Суттєво збільшилася частка підробленої продукції – до 8,8 % [10].

Аналіз діяльності Державного бюро економічної безпеки України також свідчить про виявлення фактів контрафакту в Україні. Наприклад, 22 грудня 2025 року опубліковано інформаційне повідомлення: «Незаконний бізнес на відомому світовому бренді: БЕБ у Львівській області припинило роботу двох підпільних швейних цехів» [11]. Ці випадки свідчать, що найбільше порушень прав інтелектуальної власності стосується торгівельних марок і авторського права при копіюванні дизайну. Одним з основних законів, що містить визначення поняття контрафакту, є Митний кодекс України [12]. Аналіз Митного кодексу України дає змогу виділити три компоненти розуміння контрафактних товарів: перше – товари, що порушують права інтелектуальної власності на торгівельну марку в Україні; друге – товари, що порушують права інтелектуальної власності на географічні зазначення; третє – будь-яка упаковка, етикетка, наліпка, брошура, інструкція з експлуатації, які є предметами прав інтелектуальної власності.

На нашу думку, зазначене свідчить про неможливість застосування тільки митних і контрольних інструментів у сфері протидії порушенням прав інтелектуальної власності в умовах цифрового середовища. Реалізація контрафактної продукції відбувається переважно через онлайн-платформи та електронні торгівельні майданчики. Це зумовлює необхідність використання додаткових адміністративно-правових інструментів попереджувального характеру.

Закон України «Про авторське право і суміжні права» [13] передбачає процедуру notice and takedown у статті 58 цього Закону, що покладає на провайдерів обов'язок вживати заходів для запобігання порушенням прав інтелектуальної власності та відповідальність у разі нездійснення цих дій.

Описані адміністративні інструменти становлять практичне значення для запобігання порушенням в електронній торгівлі. Особлива увага приділяється процедури

notice and takedown, що є законодавчою тенденцією останніх років і впроваджена в багатьох державах.

Враховуючи той факт, що торгівельні марки стають чи не найчастіше порушуваними об'єктами, варто розглянути особливості звернення до Антимонопольного комітету України у випадку недобросовісної конкуренції або дискредитації торгівельної марки в рекламі. Антимонопольний комітет України може відігравати важливу роль в електронній торгівлі як орган, що відносно швидко реагує на заяви. Рішення Антимонопольного комітету України є обов'язковими до виконання і є ще однією інстанцією перед зверненням до суду.

У контексті здійснення електронної торгівлі поширюється законодавство про захист прав споживачів, тому виникає можливість звернення до Держпродспоживслужби України, оскільки в разі продажу інтернет-магазинами контрафакту це порушує право споживача на достовірну інформацію про товар (продукцію). Відповідно до Закону України «Про захист прав споживачів» [14] п. 27 стаття 1 фальсифікована продукція – продукція, виготовлена з порушенням технології або неправомірним використанням знака для товарів і послуг, чи копіюванням форми, упаковки, зовнішнього оформлення, а також неправомірним відтворенням товару іншої особи.

Щодо інтернет-магазинів, вони повинні розробляти і впроваджувати механізми реагування на порушення прав інтелектуальної власності. Важливо зазначити, що сучасні глобальні електронні торгівельні майданчики, як-от Amazon, для захисту прав інтелектуальної власності на торгівельні марки і позначення запровадили спеціальний внутрішній сервіс Amazon Brand Registry [15]. Даний інструмент спрямований на боротьбу з контрафактом. Своєю чергою це знімає відповідальність з електронних торгових майданчиків. Такий досвід є корисним і для українських інтернет-магазинів.

Не можна оминати увагою думку в науковій літературі, що «цифрові докази вимагають новітніх підходів до їх збирання, зберігання, використання та дослідження під час доказування у кримінальному провадженні. Особливого значення цифрова інформація набуває, отримана з відкритих джерел (Open Source Intelligence, OSINT), які містять поради щодо фіксації цифрових доказів (цифрової інформації)» [16, с. 65].

Як стверджує Р.І. Радейко, OSINT зайняв особливе місце в теоретичних і прикладних дослідженнях західної правової науки. Поряд з традиційними, що беруть свій початок у позитивізм або соціально-правових підходах, OSINT відіграє роль інструменту, який дозволяє правникам отримувати, структурувати і перевіряти фактичні дані з різноманітних відкритих джерел [17, с. 408].

Одним з найяскравіших прикладів, що ілюструє значення відкритих джерел у процесі доказування, є справа «Ukraine and Netherlands v. Russia» (заяви № 8019/16, 43800/14 та 28525/20), в якій 30 листопада 2022 року Європейський суд з прав людини вперше настільки однозначно визнав OSINT повноцінним та надійним засобом доказування у міжнародному судочинстві. У межах зазначеної справи судом досліджено низку матеріалів, зокрема дані, отримані Bellingcat, а також свідчення очевидців і супутникові знімки з відкритих джерел [17, с. 404].

Окреслена система адміністративно-правових інструментів хоч і створює необхідний фундамент для зменшення кількості правопорушень в електронній торгівлі, водночас динаміка розвитку електронної торгівлі та значна специфіка цифрового середовища спричиняють

появу низки проблем, що перешкоджають повній реалізації превентивної функції адміністративного права.

Здійснивши аналіз проблемних аспектів адміністративно-правових заходів захисту прав інтелектуальної власності в електронній торгівлі, обґрунтовано їх поділити на законодавчі та інституційні, тому проаналізуємо їх.

Законодавчі проблеми адміністративно-правового захисту прав інтелектуальної власності в електронній торгівлі – це, зокрема, визначення процедури відповідальності інтернет-магазинів, встановлення доказових стандартів у цих категоріях справ, відсутність законодавчих механізмів боротьби з незаконним використанням торгівельних марок у доменних іменах.

Сучасний стан регулювання суспільних відносин в електронній торгівлі наочно демонструє відсутність комплексної регламентації адміністративної відповідальності інтернет-магазинів. Українське законодавство донині не містить чітких дефініцій і правових режимів інтернет-магазинів, особливо щодо їхнього обов'язку запобігати розповсюдженню контрафактної продукції. Слід враховувати той факт, що адміністративні органи не мають суттєвих важелів впливу на платформи, де реалізують товари різні продавці.

Не менш серйозною проблемою є відсутність єдиних доказових стандартів і процесуальної допустимості електронних доказів у межах адміністративного судочинства. Масштаб цієї проблеми проявляється в тому, що довести, наприклад, трансляцію спортивних програм на піратських сайтах доволі складно, оскільки цінність таких об'єктів обмежена коротким проміжком часу, що, своєю чергою, вимагає механізмів оперативного реагування.

До інституційних проблем адміністративно-правового захисту прав інтелектуальної власності в електронній торгівлі можна віднести проблеми фіксації факту дрібного правопорушення, встановлення суб'єктів порушення, взаємодію митних органів та поштових операторів тощо. Однією з найбільших проблем захисту прав інтелектуальної власності є проблемність фіксації факту дрібного порушення. У сучасних умовах ресурсів правоохоронних органів не вистачає для реакції на кожне правопорушення, особливо коли йдеться про незначне правопорушення. Характерно, що поза увагою законодавця, крім того, залишається проблема встановлення суб'єктів порушення, оскільки користувачі можуть використовувати вигадані нікнейми, проксі-сервери та інші засоби. Анонімність користувачів у мережі Інтернет ускладнює складання протоколу про адміністративне правопорушення. Загалом ці проблемні питання створюють складнощі для доказування у справах про адміністративні правопорушення.

У системі проблем виділяється також дилема взаємодії митних органів та операторів доставки з іншими державними органами та установами для координації дій. «У цифровому середовищі, зокрема в умовах електронної комерції, ефективне застосування адміністративно-правових інструментів запобігання порушенням прав інтелектуальної власності вимагає налагодженої взаємодії між правовласниками, інтернет-платформами, провайдерами та державними органами. Особливе значення мають такі інструменти, як програми автоматичного моніторингу контенту, формування «чорного списку» веб-сайтів порушників (зокрема в рамках ініціативи WIPO ALERT) та механізми оперативного повідомлення про порушення, передбачені статтями 57–58 Закону України «Про авторське право і суміжні права». [18, с. 125].

Як напрямок для розв'язання зазначених проблем можна вважати необхідність трансформації ролі маркетплейсів з пасивних спостерігачів на відповідальних суб'єктів, які під загрозою адміністративних санкцій зобов'язані реагувати на наявність контрафактного товару в різних продавців.

Подолання проблеми відсутності доказових стандартів вбачається в оновленні положень Кодексу України про адміністративні правопорушення та уніфікації положень із процесуальними кодексами. Доцільним буде й напрацювання механізмів застосування технологій штучного інтелекту для автоматизації моніторингу, щоб фокусувати увагу правоохоронців на найбільш суттєвих правопорушеннях. У контексті всіх зазначених проблем перспективним є створення Єдиного державного реєстру суб'єктів електронної комерції.

Перелічені заходи вдосконалення адміністративно-правового захисту прав в електронній торгівлі мають розглядатися не ізольовано, а як взаємопов'язані елементи однієї моделі захисту прав, що має бути спрямована на попередження порушень, не менш важливим є і запобігання всіх прогалин у законодавстві щодо електронної торгівлі.

Висновки. У результаті здійсненого дослідження встановлено, що цифрові платформи електронної торгівлі стали новими об'єктами адміністративно-правового регулювання. Це зумовлює необхідність детального нормативного визначення їхнього правового статусу, прав та обов'язків.

Тенденцією останніх років став поступовий перехід від карального характеру до більш превентивного та

регулятивного. Водночас це перетворило адміністраторів таких платформ із пасивних спостерігачів на відповідальних учасників, які повинні реагувати на контрафактні товари.

Незважаючи на наявність правової основи регулювання електронної торгівлі, створена система захисту прав інтелектуальної власності ще має ряд проблемних питань законодавчого та інституційного характеру. Існування цих двох категорій проблем зумовлено в першу чергу функціональними характеристиками цифрового середовища, яке існує незалежно від кордонів, доступне широкому колу користувачів.

Для розв'язання проблемних питань адміністративно-правового захисту прав інтелектуальної власності в електронній торгівлі вбачається за необхідне встановлення доказових стандартів та уніфікація положень Кодексу України про адміністративні правопорушення з процесуальними кодексами України. Впровадження технологій штучного інтелекту для автоматизації моніторингу контрафактних товарів. Для виконання цих заходів важливим було б ведення Єдиного державного реєстру суб'єктів електронної комерції.

Перспективами подальших досліджень адміністративно-правового захисту прав інтелектуальної власності в електронній торгівлі є адаптація законодавства до сучасних технологічних реалій, визначення статусу (прав та обов'язків) інтернет-магазинів. Зазначені заходи дозволять підвищити інвестиційну довіру до українського ринку, створити певну «дорожню карту» для електронних торгових майданчиків, органів контролю та правласників.

Список використаних джерел

1. Дослідження. Порушення прав інтелектуальної власності в сфері електронної комерції. Серпень 2025. НОІВІ. URL: <https://nipo.gov.ua/wp-content/uploads/2025/08/Doslidzhennia-el.-komertsiia.pdf> (дата звернення: 20.12.2025 р.).
2. Massive Fake Samsung Phone Racket Busted in Delhi, 500+ Devices Seized. Beebom Gadgets. URL: <https://gadgets.beebom.com/news/massive-fake-samsung-phone-racket-busted-in-delhi-over-500-devices-seized> (дата звернення: 20.12.2025 р.).
3. Чучковська А.В. Правове регулювання електронної комерції в Україні. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 224 с.
4. Про електронну комерцію. Закон України від 03.09.2015 р. № 675-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text> (дата звернення: 20.12.2025 р.).
5. Цивільний кодекс України. Закон України від 16.01.2023 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15/ed20240805#Text> (дата звернення: 20.12.2025 р.).
6. Про електронні документи та електронний документообіг. Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text> (дата звернення: 20.12.2025 р.).
7. Капітаненко Н. П. Адміністративно-правове регулювання у сфері реалізації права інтелектуальної власності. Дис. ... д-р. юрид. наук 12.00.07. Запорізький національний університет, 2021. 458 с.
8. Ярошевська Т. В. Проблеми охорони прав промислової власності в Україні: монографія. Дніпро: Видавець Біла К., 2020. 372 с.
9. Шпенова П. Ю. Інтелектуальна власність як об'єкт адміністративно-правового регулювання. Проблеми права інтелектуальної власності. 2022/2-4. С. 104–108. DOI: <https://doi.org/10.36695/2219-5521.2-4.2022.19> URL: <https://chasprava.com.ua/index.php/journal/article/view/921/859>
10. Kantar. Дослідження ринку нелегальної торгівлі. Результати за квітень 2025 року. Підготовлено Kantar Ukraine. Червень 2025. URL: <https://www.nicontrabandi.org.ua/sites/default/files/2025-08/%D0%9A%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B5%D0%BD%D1%8C%202025.pdf> (дата звернення: 20.12.2025 р.).
11. Незаконний бізнес на відомому світовому бренді: БЕБ у Львівській області припинило роботу двох підпільних швейних цехів. Вебсайт Бюро економічної безпеки України. URL: <https://esbu.gov.ua/news/nezakonnyi-biznes-na-vidomomu-svitovomu-brengdi-beb-u-lvivskii-oblasti-prypynylo-robotu-dvokh-pidpilnykh-shveinykh-tsekhiv> (дата звернення: 20.12.2025 р.).
12. Митний кодекс України. Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text> (дата звернення: 20.12.2025 р.).
13. Про авторське право і суміжні права. Закон України від 01.12.2022 р. № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text> (дата звернення: 20.12.2025 р.).
14. Про захист прав споживачів. Закон України від 12.05.1991 № 1991 р. № 1023-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text> (дата звернення: 20.12.2025 р.).
15. Amazon Brand Registry. Amazon. URL: <https://sell.amazon.com/brand-registry> (дата звернення: 20.12.2025 р.).

16. Шепітько В. Ю., Авдєєва Г. К., Шевчук В. М., Капустіна М. В., Яремчук В. О., Негребецький В. В., Соколенко М. Ю., Пугач А. О. Інноваційні методи та цифрові технології в криміналістиці та судовій експертизі. Питання боротьби зі злочинністю. Випуск 48. С. 61–71. DOI: 10.31359/2079-6242-2024-48-61 URL: <http://pbz.nlu.edu.ua/article/view/321440/311999> (дата звернення: 20.12.2025 р.).

17. Радєйко Р.І. Інструментарій OSINT у юридичній методології: теоретичні основи та практичне застосування. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична. Випуск 43/2024. С. 400–410. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15648723> URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/download/1656/1435/> (дата звернення: 20.12.2025 р.).

18. Зінич Л. В. Адміністративно-правові інструменти запобігання порушенням прав інтелектуальної власності: сучасний стан та перспективи розвитку. Нове українське право. 2025. Вип. 2. С. 120–126. DOI <https://doi.org/10.51989/NUL.2025.2.15> URL: <http://www.newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/756> (дата звернення: 20.12.2025 р.).

References

1. IPO Office. NOIVI (2025). Doslidzhennia. Porushennia prav intelektualnoi vlasnosti v sferi elektronnoi komertsii. [Research: Infringement of intellectual property rights in the field of e-commerce.]. Retrieved from: <https://nipo.gov.ua/wp-content/uploads/2025/08/Doslidzhennia-el.-komertsii.pdf> [in Ukrainian].

2. Beebom Gadgets (2025). Massive fake Samsung phone racket busted in Delhi, 500+ devices seized. Retrieved from: <https://gadgets.beebom.com/news/massive-fake-samsung-phone-racket-busted-in-delhi-over-500-devices-seized> [in English].

3. Chuchkovska A. V. (2007). Pravove rehuliuвання elektronnoi komertsii v Ukraini [Legal regulation of e-commerce in Ukraine]. Kyiv: Tsentri uchbovoi literatury. [in Ukrainian].

4. Pro elektronnu komertsiiu. Zakon Ukrainy vid 03.09.2015 r. № 675-VII. [On electronic commerce. Law of Ukraine of 03.09.2015 No. 675-VII.]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text> [in Ukrainian].

5. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy. Zakon Ukrainy vid 16.01.2023 r. № 435-IV. [Civil Code of Ukraine. Law of Ukraine dated 16.01.2023 No. 435-IV.]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15/ed20240805#Text> [in Ukrainian].

6. Pro elektronni dokumenty ta elektronnyi dokumentoobih. Zakon Ukrainy vid 22.05.2003 r. № 851-IV. [On electronic documents and electronic document management. Law of Ukraine dated May 22, 2003 No. 851-IV.]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text> [in Ukrainian].

7. Kapitanenko N.P. (2021) Administratyvno-pravove rehuliuвання u sferi realizatsii prava intelektualnoi vlasnosti [Administrative and legal regulation in the field of intellectual property rights.]: dys. ... d-r. yuryd. nauk 12.00.07. Zaporizhzhia. Zaporizkyi natsionalnyi universytet. [in Ukrainian].

8. Yaroshevska T.V. (2020) Problemy okhorony prav promyslovoi vlasnosti v Ukraini [Problems of protection of industrial property rights in Ukraine.]. Dnipro: Vydavets Bila K. [in Ukrainian].

9. Shpenova P. Yu. (2022) Intelektualna vlasnist yak ob'ekt administratyvno-pravovoho rehuliuвання [Intellectual property as an object of administrative and legal regulation.]. Problemy prava intelektualnoi vlasnosti. 2–4. 104–108. DOI: <https://doi.org/10.36695/2219-5521.2-4.2022.19> [in Ukrainian].

10. Kantar Ukraine (2025). Doslidzhennia rynku nelegalnoi torhivli. Rezultaty za kviten 2025 roku. [Illegal trade market research: Results for the quarter of 2025]. Retrieved from: <https://www.nicontrabandi.org.ua/sites/default/files/2025-08/%D0%A%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B5%D0%BD%D1%8C%202025.pdf> [in Ukrainian].

11. Biuro ekonomichnoi bezpeky Ukrainy (2025). Nezakonnnyi biznes na vidomomu svitovomu brendi: BEB u Lvivskii oblasti pryprynylo robotu dvokh pidpilnykh shveinykh tsekhiv [Illegal business on a well-known world brand: BEB in the Lviv region stopped the work of two underground sewing workshops.]. Retrieved from: <https://esbu.gov.ua/news/nezakonnnyi-biznes-na-vidomomu-svitovomu-brendi-beb-u-lvivskii-oblasti-pryprynylo-robotu-dvokh-pidpilnykh-shveinykh-tsekhiv> [in Ukrainian].

12. Mytnyi kodeks Ukrainy. Zakon Ukrainy vid 13.03.2012 № 4495-VI. [Customs Code of Ukraine. Law of Ukraine of 13.03.2012 No. 4495-VI.]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text> [in Ukrainian].

13. Pro avtorske pravo i sumizhni prava. Zakon Ukrainy vid 01.12.2022 r. № 2811-IIks. [On copyright and related rights. Law of Ukraine of 01.12.2022 No. 2811-IX.]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text> [in Ukrainian].

14. Pro zakhyst prav spozhyvachiv. Zakon Ukrainy vid 12.05.1991 № 1991 r. № 1023- XII. [On the Protection of Consumer Rights. Law of Ukraine of May 12, 1991 No. 1023-XII.]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text> [in Ukrainian].

15. Amazon. (n.d.). *Amazon Brand Registry*. Retrieved from: <https://sell.amazon.com/brand-registry> [in English].

16. Shepitko V. Yu., Avdieieva H. K., Shevchuk V. M., Kapustina M. V., Yaremchuk V. O., Nehrebetskyi V. V., Sokolenko M. Yu., Puhach A. O. (2024) Innovatsiini metody ta tsyfrovi tekhnolohii v kryminalistytsi ta sudovii ekspertyzi. [Innovative methods and digital technologies in criminalistics and forensic examination.]. Pytannia borotby zi zlochynnistiu. 48. 61–71. <https://doi.org/10.31359/2079-6242-2024-48-61> [in Ukrainian].

17. Radeiko R. I. (2024). Instrumentarii OSINT u yurydychnii metodolohii: teoretychni osnovy ta praktychne zastosuvannia. [OSINT tools in legal methodology: Theoretical foundations and practical application.]. Naukovi zapysky Lvivskoho universytetu biznesu ta prava. Serii ekonomichna. Serii yurydychna. 43. 400–410. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15648723> [in Ukrainian].

18. Zynych L. V. (2025). Administratyvno-pravovi instrumenty zapobihannia porushenniam prav intelektualnoi vlasnosti: suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku. [Administrative and legal instruments for the prevention of infringement of intellectual property rights: Current state and prospects for development.]. Nove ukrainske pravo, 2. 120-126. DOI <https://doi.org/10.51989/NUL.2025.2.15> [in Ukrainian].

Zinych Liubomyr,

Candidate of Legal Science, Associate Professor,
Doctoral Student at the Department of Constitutional, International and Administrative Law
(Vasyl Stefanyk Carpathian National University, Ivano-Frankivsk)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2562-1036>

Petrovska Iryna,

Candidate of Legal Science, Associate Professor,
Head of the Department of Constitutional, International and Administrative Law
(Vasyl Stefanyk Carpathian National University, Ivano-Frankivsk)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8025-9340>

**ADMINISTRATIVE AND LEGAL PROTECTION OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS
IN ELECTRONIC COMMERCE: CHALLENGES AND PROSPECTS**

The article provides a comprehensive analysis of the current state and main trends of administrative and legal protection of intellectual property rights in the field of e-commerce.

The relevance of the research topic is due to the rapid transformation of world trade and the transition of economic relations to digital platforms and sites, which creates new challenges for the protection of intellectual property rights. The authors emphasize that e-commerce in modern conditions requires a reassessment of the place and role of administrative and legal remedies, since traditional means are losing their relevance and value.

The purpose of the work is to identify problematic aspects of administrative and legal regulation of e-commerce and to develop promising areas for improving the legislation of Ukraine. The study used general scientific and special methods of scientific knowledge, such as: the method of system analysis, the comparative legal method and the method of forecasting.

As a result of the study, it was found that the main challenges of e-commerce are legislative and institutional, in particular the lack of evidence standards and administrative responsibility of online stores and others.

The article pays special attention to the activities of such bodies as the Antimonopoly Committee of Ukraine, the Customs Service of Ukraine, the State Service of Ukraine for Food Safety and Consumer Protection of Ukraine to protect intellectual property rights in e-commerce.

The need to introduce automated systems based on artificial intelligence to monitor violations of the systemic interaction of customs authorities and postal delivery operators for effective documentation of violations is substantiated.

Conclusions. The authors formulated proposals for the introduction of administrative responsibility of electronic trading platforms. It is emphasized that administrators of electronic trading platforms should be transformed from passive observers to active participants in countering intellectual property rights violations.

Key words: *intellectual property rights, e-commerce, counterfeiting, administrative liability, electronic trading platforms, counterfeiting.*

Дата першого надходження статті до видання: 23.02.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 06.04.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 19.05.2026